

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

6 februari 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GELIJKE KANSEN

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking, over het voorkomen van CO-vergiftiging

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking, over de financiële middelen van de Nationale Loterij aan de welzijnssector

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking, over lokale dienstencentra

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking, over initiatieven buitenschoolse kinderopvang

Vraag om uitleg van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking, over de acties 'Kinderen in de kou' van de IBO's

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen

Donderdag 6 februari 2003

VOORZITTER : Mevrouw Patricia Ceysens

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 11.25 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking, over het voorkomen van CO-vergiftiging

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Huybrechts tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking, over het voorkomen van CO-vergiftiging.

De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ook in 2002 heeft koolmonoxide- of CO-vergiftiging spijtig genoeg weer heel wat slachtoffers gemaakt. Jaarlijks gebeuren er door CO-vergiftiging meer dan 2.000 ongelukken, worden meer dan 1.500 mensen met een CO-intoxicatie in het ziekenhuis opgenomen en zijn er zo 'n 50 dodelijke slachtoffers.

Opmerkelijk is dat 70 percent van de slachtoffers jonger is dan 40 jaar. Er werd aangenomen dat dit een probleem was van ouderen, maar blijktbaar is daarin een kentering gekomen. De vergiftiging ontstaat meestal in slecht geventileerde ruimten, vooral badkamers zijn een gevaarlijke plek. De meeste CO-ongevallen gebeuren vooral tijdens zachte nachts- en voorjaarsdagen wanneer temperatuurschommelingen de ventilatie via de schoorsteen ontregelen. Niet zelden zijn ook slecht trekkende schoorstenen oorzaak van CO-vergiftiging.

Op 8 oktober 1996 diende ik reeds een voorstel van resolutie in betreffende de opleiding en aanstelling van schoorsteenmeesters. Bij de bespreking

hiervan op 21 april 1997 antwoordde toenmalig minister van Gezondheid, mevrouw Demeester, dat het opzet van mijn voorstel te eng was. Ze zei : 'De aanpak van het probleem is duidelijk sectoroverschrijdend, maar in eerste instantie is de aanpak een zaak van huisvestingsbeleid'.

Mevrouw de minister, op 9 november 1999 stelde de heer Strackx een vraag om uitleg over de maatregelen tegen CO-vergiftiging. U antwoordde toen dat het een reëel en groot probleem is, en dat u het probleem erkent. U wilde toen de personen uit de probleemgroep via LOGO's gericht bereiken. U zou de intercommunales voor gasbedeling aanschrijven, om in navolging van de intercommunale van gas voor Antwerpen en omgeving, over te gaan tot een gratis controle van gasboilers.

We stellen nu echter vast dat er nog steeds niets is veranderd. Nog steeds valt er jaarlijks een constant aantal slachtoffers. Het is duidelijk dat het gevoerde beleid niet het gewenste resultaat heeft opgeleverd. Het wordt de hoogste tijd dat er eindelijk eens concrete maatregelen worden genomen in plaats van het probleem steeds voor zich uit te schuiven. Daarom blijft het Vlaams Blok er voorstander van om op korte termijn schoorsteenmeesters op te leiden en aan te stellen, die op geregelde tijdstippen controles uitvoeren en praktische raad geven.

Naar aanleiding van de begrotingsbesprekingen diende de heer Strackx een amendement in om de kosten van een systematische controle van de risicowoningen door schoonsteenmeesters, te laten dragen door de overheid. Jammer genoeg werd dit voorstel door alle partijen afgewezen.

Mevrouw de minister, is er een verklaring voor het feit dat 70 percent van de slachtoffers jongeren zijn ? Welke initiatieven worden momenteel genomen om CO-vergiftiging te voorkomen ? Zullen bijkomende maatregelen, zoals het aanstellen van

Huybrechts

schoorsteenmeesters, worden genomen ? Drie jaar geleden was u nog niet op de hoogte van het bestaan van schoorsteenmeesters. Ik veronderstel dat u daarvan intussen wel op de hoogte bent. Hebt u al een evaluatie van de LOGO's gemaakt ? Zijn ze verspreid over Vlaanderen ? Hebt u de intercommunales voor gas aangeschreven ? Bieden ze gratis controles aan om de gasboilers op hun degelijkheid te testen ? De heer Roegiers heeft recentelijk minister Gabriels over de problemen van CO-vergiftiging ondervraagd. Hebt u met minister Gabriels overleg gepleegd over deze problemen en wat is daarvan eventueel het resultaat ?

De voorzitter : De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers : Ik heb minister Gabriels vorige week inderdaad ondervraagd omdat ik me eraan erger dat overlijden door CO-vergiftiging maatschappelijk wordt aanvaard. Er wordt uitgegaan van een jaarlijks dodental van 40 tot 50, en een opname van 1.800 personen.

De heer Huybrechts beweert dat er blijkbaar een kentering is in de leeftijd van de slachtoffers. Dat is niet helemaal juist. Uit cijfers die ik van het antigifcentrum heb gekregen, blijkt dat een van de meest stabiele factoren is, dat al jarenlang 60 percent van de slachtoffers jonger is dan 30 en 50 percent jonger is dan 40.

Ik had er in eerste instantie voor geopteerd om minister Gabriels hierover te ondervragen, omdat uit een studie bleek dat de oorzaak ligt bij de lamentabele toestand van heel wat woningen in Vlaanderen. Studies ramen het aantal woningen van slechte kwaliteit in Vlaanderen momenteel op 260.000. In 35 percent daarvan, dus in 85.000 woningen, bestaat er een CO-gevaar. Uitgaande van de veronderstelling dat er in elk van die woningen 2 mensen wonen, wat eigenlijk een onderschatting is, zijn er dus 170.000 mensen die vooral in de periode van november tot april gevaar lopen op CO-vergiftiging.

Ik heb reeds gezegd dat er wel een aantal goedbedoelde initiatieven werden genomen maar dat er weinig goede initiatieven zijn. Ik denk dat we inspanningen moeten doen om vooral mensen die leven aan de rand van de samenleving te betrekken bij een aantal preventiemaatregelen. Ik denk dat foldertjes in postkantoren onvoldoende zijn, want die worden niet gelezen door mensen zonder papieren, door vluchtelingen of door mensen van allochtone oorsprong. Daarmee wil ik niet zeggen

dat deze groepen allemaal aan de rand van de samenleving leven, het zijn wel mensen die we effectief moeten proberen te bereiken met een aantal preventiemaatregelen. Ik zou aan de minister willen vragen om samen met minister Gabriels eens na te gaan hoe een aantal doorgedreven en actieve preventiemaatregelen kunnen worden genomen.

De voorzitter : De heer Helsen heeft het woord.

De heer Koen Helsen : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik wil hierover twee opmerkingen maken. Er bestaat een KB van 1978 dat bepaalt dat stookinstallaties met kolen, hout, stookolie of mazout, een maal per jaar moeten worden gereinigd door een bevoegd technicus en dat daarvoor ook een attest moet worden afgeleverd. Ik denk dat de controle daarop moet worden verhoogd. Hoe we dat moeten doen, weet ik echter niet.

Ik heb gemerkt dat het VIG, het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie, toch wel een brochure heeft over CO-vergiftiging, met daarin een aantal preventieve maatregelen. Die brochure is goed opgesteld, in heel duidelijke en begrijpelijke taal, er staan een aantal foto's in en ze richt zich tot een breed publiek. Mevrouw de minister, misschien moeten we trachten tot een betere samenwerking en overleg met het VIG te komen, zodat die brochures op een meer adequate manier kunnen worden verspreid. We kunnen er misschien aan denken om ouderen meer attent te maken op de risico's via het inschakelen van huisartsen, thuisverpleegkundigen, bejaardenhelpsters en dergelijke. Ook zij kunnen eventueel die brochure verspreiden.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik steun de vraag om samen te werken met huisartsen. Dit is nu een exemplarisch voorbeeld, maar er zijn vele andere voorbeelden te geven waaruit blijkt dat een slechte woonkwaliteit inderdaad een negatieve invloed heeft op de gezondheid. Tussen haakjes wil ik nog vermelden dat de woonkwaliteit ook een van de parameters is bij het SIF om kansarmoede te meten. Gisteren nog verscheen er een studie in De Morgen met daarbij een kaart waarop de woonkwaliteit in Vlaanderen werd aangeduid. Bij het bekijken van die kaart viel het mij toch wel op dat het heel vaak gaat om plattelandsgebieden. Zuid-Limburg was daar bijvoorbeeld goed vertegenwoordigd. Volgens mij hebben we ons in het verleden te veel gefocust op grotere steden, terwijl dit

Van Cleuvenbergen

fenomeen heel vaak voorkomt op het platteland, waar de mensen langer in een ouder huis blijven wonen. Ik denk dat het dus belangrijk is dat wij de link tussen wonen en gezondheid bekijken. We moeten zo veel mogelijk laagdrempelige stimuli geven, die de mensen bereiken en hen duidelijk maken dat er een link bestaat tussen wonen en gezondheid.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, de heer Roegiers heeft eigenlijk al geantwoord op de eerste vraag van de heer Huybrechts. Het is namelijk niet nieuw dat min-40-jarigen vaker het slachtoffer worden van CO-vergiftiging dan plus-40-jarigen. Dit heeft inderdaad te maken met fenomenen als slechte behuizing, studentenkoten, low-budgetwoningen, enzovoort. Aan de andere kant is het wel zo dat er minder min-40-jarigen zijn bij de dodelijke slachtoffers : in 2000 waren er in Vlaanderen in totaal 18 dodelijke slachtoffers, waarvan er 7 jonger waren dan 40.

Ik zou ook willen tegenspreken dat er totnogtoe niets is gebeurd of dat er alleen maar goedbedoelde initiatieven zijn genomen. Er is wel degelijk – en gelukkig maar – een dalende trend in het aantal slachtoffers van CO-vergiftiging. In 1990 waren er in Vlaanderen 38 dodelijke slachtoffers, in 2000 waren dat er 18.

Koolmonoxide als gezondheidsgevaar is zeker nog niet bedwongen, daarvan ben ik me maar al te goed bewust. De vraag is wat de Vlaamse overheid daar nog aan kan doen. In de eerste plaats blijven sensibilisering en informatieverstrekking nodig. Momenteel wordt er niet alleen aan sensibilisering en informatieverstrekking gedaan door de Vlaamse overheid of het ministerie van Gezondheid, maar ook door het KMI. Bij weerberichten wordt er indien nodig telkens gewaarschuwd voor koolmonoxidegevaar. Ik denk dat dat wel een effect heeft gehad, maar dat dit effect momenteel verkleint. Die berichten worden niet meer beluisterd omdat er een gewenning is ontstaan en omdat mensen er zich niet bewust van zijn dat dat bericht voor hen is bedoeld. Ook zijn er mensen die echt aan de rand van de samenleving leven en die berichten niet horen of niet in een taal die zij verstaan. Ook energiebedrijven hebben de voorbije jaren een aantal campagnes gevoerd om hun cliënten te waarschuwen.

Wat is er gebeurd sinds de vraag om uitleg van de heer Strackx ? Ik heb verwezen naar een bredere benadering via de LOGO's. Deze verspreiden de brochures die door het Vlaams Instituut voor Gezondheids promotie worden ontwikkeld en versturen ze gericht naar bepaalde doelgroepen. Ondertussen worden intermediairs opgeleid die als een knipperlicht fungeren om CO-gevaarlijke situaties bij patiënten en cliënten te ontdekken. In de bijscholing van huisartsen, thuisverpleegkundigen, bejaardenhulpers en maatschappelijk werkers wordt er informatie gegeven over de aandachtspunten.

Er zijn nog een aantal bijkomende maatregelen gepland. Aan het concept dat ik destijds heb aangekondigd, wordt momenteel voort gewerkt in overleg met minister Gabriels. Het is de bedoeling om naast informatieverstrekking, structureel een primaire en secundaire screening te doen van woningen. De primaire screening zou gebeuren op vraag van burgers die zich zorgen maken over de CO-veiligheid van hun woning of op aangeven van derden. De secundaire screening gebeurt bij mensen die na een CO-incident worden opgenomen in een ziekenhuis of bij wie de huisarts op basis van symptomatologie of bloedanalyse een verhoogde CO-blootstelling vaststelt. Dit moet een nieuwe CO-vergiftiging voorkomen.

Een derde essentiële maatregel bestaat in een Vlaamse CO-premie en daar wringt het schoentje. Heel veel mensen die problemen hebben met verwarmingstoestellen of boilers wonen in slechte huizen en staan aan de rand van de samenleving. Ze kunnen dan wel constateren dat de installatie niet meer voldoet aan de normen, maar ze hebben geen geld om die te vervangen. De Vlaamse CO-premie is een absolute voorwaarde om het programma te doen slagen. Minister Gabriels heeft dat vorig jaar aangekondigd als nieuw initiatief bij de begroting, maar het werd niet aanvaard. We gaan ondertussen wel verder met de uitwerking van de drie hoofdstukken.

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mevrouw de minister, de controles en premie zijn in mijn ogen goede maatregelen. In 1999 had u beloofd om de intercommunales voor gasbedeling aan te schrijven om hen te vragen om over te gaan tot een gratis controle van installaties. Is dat gebeurd ?

Minister Mieke Vogels : De minister van Energie, de heer Stevaert, heeft dat op zich genomen. Een aantal maatschappijen heeft preventieve bood-

Vogels

schappen verstuurd naar klanten. Gratis controle heeft echter weinig zin als er geen premies zijn om de defecten te repareren. De cirkel is nog niet rond.

De heer Pieter Huybrechts : De cirkel is niet rond, maar controle is een eerste stap.

Minister Mieke Vogels : Het is een eerste stap, maar op dit ogenblik zijn de intercommunales daar niet op ingegaan.

De heer Pieter Huybrechts : Zal dat in de toekomst veranderen ?

Minister Mieke Vogels : Als we ons systeem rond hebben, kunnen we de maatschappijen opnieuw contacteren om te vragen of ze willen meewerken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking, over de financiële middelen van de Nationale Loterij aan de welzijnssector

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Becq tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking, over de financiële middelen van de Nationale Loterij aan de welzijnssector.

Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, er is al verschillende keren geïnterpelleerd over de toewijzing van de middelen van de Nationale Loterij aan diverse welzijnsvoorzieningen. Voor velen maken deze middelen een substantieel onderdeel uit van hun bestaans- of werkmiddelen. We zijn ervoor om die middelen in eigen handen te krijgen, maar toch is er enige onduidelijkheid omtrent de overgangsfase. Er was ook de duidelijke optie om dit te integreren in de gewone regelgeving.

Voor 2002 was gesteld dat hetzelfde systeem zou blijven gelden als in 2001. Ik hoor nu dat dezelfde middelen voor 2002 niet ter beschikking zijn. Dat kan problemen geven voor de werking van de

voorzieningen of diensten. Hoe gebeurt de verdeling van de middelen van de Nationale Loterij voor 2002 ? Wanneer zullen de voorzieningen weten wanneer ze over de middelen kunnen beschikken ? Hoe groot is het beschikbare bedrag ? We moeten eigenlijk aansporen om meer op de Lotto te spelen, maar dat is moeilijk. Het gaat om kansspelen die tot gokverslaving kunnen leiden. Het is een mes dat aan twee kanten snijdt.

Welke toekenningscriteria zullen er worden gebruikt voor de verdeling over en binnen de sectoren ? Blijft dat dezelfde verdeelsleutel als in het verleden, of wordt dit gewijzigd ? Gaat dit geld ook naar overheidsvoorzieningen, of enkel naar die voorzieningen die er vroeger ook een beroep op konden doen ? Of worden er nieuwe sectoren betrokken bij de verdeling van die middelen van de Nationale Loterij, nu dat een eigen bevoegdheid wordt ? Wanneer wordt de subsidiebeslissing genomen voor middelen die nog werden aangevraagd bij de Nationale Loterij ? Destijds was er een brief van minister Daems met de boodschap dat die vragen op Vlaams niveau moesten worden ingediend, bij minister-president Dewael. Wanneer worden die beslissingen genomen en wanneer volgt de uitbetaling ? Administratief is dat toch een hele rompslomp. Wanneer wordt de subsidiebeslissing genomen voor middelen die in 2002 en 2003 nog voor het bestaan van de toekenningscriteria werden aangevraagd bij de Nationale Loterij, en dus niet de correcte weg hebben gevolgd ?

De voorzitter : De heer Helsen heeft het woord.

De heer Koen Helsen : Mevrouw de minister, mocht er toch een wijziging zijn bij de bedeling of de verdeling van die middelen van de Nationale Loterij, zou men er rekening mee kunnen houden dat 2003 het Europees Jaar voor Personen met een Handicap is ? Ik begrijp dat het maken van die keuzes niet evident is, maar bestaat er een mogelijkheid om dat aan te kaarten of daaraan iets te doen ?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, op basis van het KB van 26 april 2002 tot bepaling van het winstverdelingsplan van het dienstjaar 2002 van de Nationale Loterij werd aan de Vlaamse Gemeenschap een bedrag toegekend van 34.053.319 euro. Voor 2001 was dit bedrag 32.914.419 euro. Voor de welzijnssector werd het aandeel vastgesteld op basis van de historische verdeelsleutel, zodat in totaal een bedrag van 8.325.932 euro beschikbaar is voor 2002.

Vogels

Er werd beslist door de Vlaamse regering dat de subsidies voor het werkjaar 2002 door de Vlaamse Gemeenschap zullen worden toegekend op basis van de voorwaarden en de criteria zoals die werden vastgelegd door de raad van bestuur van de Nationale Loterij voor het dienstjaar 2001.

Vanaf 2003 is het de bedoeling dat elke functioneel bevoegde minister een eigen regelgeving uitwerkt voor zijn beleidsdomein. Dit betekent dat mijn kabinet momenteel in onderhandeling is met de verschillende koepels van initiatiefnemers, om een billijke, transparante en eenvoudige regelgeving uit te werken.

Dan was er de vraag of daarbij ook overheidsvoorzieningen betrokken zijn. De lokale besturen en de OCMW's verwijzen terzake naar de uitspraak van de Raad van State die er op neerkomt dat zij ook recht zouden moeten hebben op deze middelen van de Nationale Loterij. Bovendien, als we een structurele ondersteuning nastreven, die zou worden bepaald via een besluit van de Vlaamse regering, dan zal het erg moeilijk zijn om de openbare initiatiefnemers daarvan uit te sluiten. Ik wil echter niet vooruitlopen op het proces dat we momenteel samen met de koepels doorlopen, en waarbij de sectoren zelf trachten om onderling een consensus te bereiken.

Ik weet niet wanneer de Nationale Loterij subsidiebeslissingen zal nemen over de dossiers die nog bij haar werden aangevraagd en evenmin wanneer de uitbetaling zal volgen. Dan gaat het over dossiers van voor 2001. Ik heb hierover minister Daems op 28 januari nog een brief gestuurd met als laatste zin : 'Kunt u mij informeren over uw concrete uitvoeringsplannen en timing terzake ?' Tot op heden heb ik daar nog geen concreet antwoord op gekregen.

Dan was er de vraag over de subsidiebeslissing genomen voor middelen die in 2002 en 2003 nog werden aangevraagd bij de Nationale Loterij, en de vraag naar het tijdstip van uitbetaling. Normaal moesten en konden er alleen aanvragen worden ingediend via de Vlaamse Gemeenschap. Die zouden niet meer bestaan. Ik verwijs verder naar de omzendbrief die ik ruim heb verstuurd, naar iedereen die in het verleden middelen van de Nationale Loterij kreeg. In deze brief werd duidelijk uiteengezet welke procedure voor 2002 en 2003 moest worden gevolgd voor het indienen van aanvragen. Als u wilt, kan ik u die omzendbrief bezorgen.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Als die aanvragen nu nog wel naar de Nationale Loterij worden gestuurd, is de afspraak gemaakt dat die dan zullen worden doorgestuurd naar de bevoegde minister en de Vlaamse Gemeenschap ? Ik zou dat logisch vinden, voor diegenen die de omzendbrief niet kennen.

Minister Mieke Vogels : Ik heb een omzendbrief gestuurd over die aanvragen bij de Nationale Loterij. De sector was zeer alert. Ze heeft me bijna wettelijk gecontacteerd om te vragen hoe het nu zat en hoe het verder moest. Ik denk dus dat iedereen met grote belangstelling die omzendbrief heeft gelezen en weet dat de aanvragen moeten worden ingediend bij de Vlaamse Gemeenschap.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking, over lokale dienstencentra

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Becq tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking, over lokale dienstencentra.

Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik heb over dit thema al eerder een vraag gesteld. De minister maakt van de lokale dienstencentra een belangrijke draaischijf in de ouderenzorg. Tegelijk wil de minister hen een hogere subsidie verlenen. Aan de privé-initiatieven die eveneens op de subsidie een beroep willen doen, wordt wel gezegd dat ze een positief advies van de lokale overheid nodig hebben.

De minister heeft deze beslissing genomen omdat zij veel lokale dienstencentra wil erkennen. Intussen wordt een aantal dossiers geblokkeerd omdat zij financieel niet meer worden ingevuld of de toelating van het lokaal bestuur nodig wordt geacht om zo'n dienstencentrum op te richten. De minister antwoordde toen op mijn vraag dat er inderdaad verschillende aanvragen waren geschorst.

Becq

Uit de gegevens van de begroting 2003 blijkt dat er een 40-tal dossiers voor erkenning zijn opgeschort. Er waren 23 OCMW's bij en 17 VZW's. De minister vraagt in feite dat een privé-initiatief dat zo'n lokaal dienstencentrum wil oprichten, zich tot het OCMW zou wenden voor een gunstig advies, terwijl dat OCMW misschien zelf wel zo'n initiatief wenst te nemen. Het OCMW moet echter geen advies vragen aan de privé-partner. Blijkbaar mag hier rustig gediscrimineerd worden en kunnen lokale besturen tegelijkertijd rechter en partij zijn. Het is echter nog kwalijker dat in dat besluit niet in een beroepsmogelijkheid is voorzien. Er is geen oplossing voor het geval het lokale bestuur geen advies geeft. Dat gebeurt immers ook.

Na mijn vraag op 11 juni heeft de minister aan alle privé-partners een brief gestuurd, waarin het ministerieel besluit werd aangekondigd. Dat besluit was blijkbaar zo dringend dat het gebruikelijke advies door de Raad van State niet nodig werd geacht. Er werd bovendien geen motivering voor de hoogdringendheid gegeven.

De Federatie voor Onafhankelijke Seniorencare heeft daartegen bij de Raad van State een beroep aangetekend met de vraag het besluit te vernietigen. Zij werd in het gelijk gesteld omdat het besluit zonder advies van de Raad van State werd genomen. Mijn consultatie van het Staatsblad op internet is nog niet optimaal en ik had dus niet gezien dat u intussen hetzelfde besluit opnieuw heeft genomen, maar met een strikte motivering voor de spoedbehandeling, namelijk om de werking van de lokale dienstencentra te laten aansluiten bij het sociaal beleid van de gemeente. Zij wachten namelijk al sinds 1 juni op het advies van de gemeente. Het feit dat anderen reeds veel langer wachten of hun aanvraag opgeschort zien, wordt niet in rekening gebracht.

Of door de dienstencentra die zich benadeeld voelen, al dan niet een beroep zal worden ingediend, valt af te wachten. Ik vind het betreurenswaardig hoe de minister met regelgeving omspringt. Het gaat uiteindelijk om dienstverlening. Dat vraagt de nodige rechtszekerheid. De mensen uit de sector willen niet om de haverklap met nieuwe regels worden geconfronteerd. Dat is geen vorm van goed bestuur.

Zijn er reeds erkenningen afgeleverd of weigeringsbeslissingen getroffen op grond van deze vernietigde wetgeving? Om hoeveel initiatieven gaat het? Wat gebeurt er met deze beslissingen? Zijn

er reeds private initiatieven die geconfronteerd werden met een weigering van de betrokken gemeente en het OCMW? Hoe werd de weigering gemotiveerd? Om welke initiatieven en gemeenten gaat het? Kunnen de geweigerde initiatieven een beroep aantekenen? Ik hoop dat er toch zo'n bepaling bestaat. Zijn er nog hangende procedures of werden er gewoonweg geen beslissingen genomen? Klopt het dat deze procedure nog hangende is omdat de Raad van State een vernietigingsbesluit heeft genomen en er nog een nieuwe beslissing moet worden genomen? Zal hetzelfde ministerieel besluit opnieuw worden ingediend? Indien er niet binnen de afgesproken termijn wordt geantwoord, kan het advies dan als positief worden beschouwd? Wordt er in een beroepsprocedure voorzien? Die procedure is belangrijk om de rechtszekerheid en de tegensprekelijkheid van beslissingen te waarborgen.

De voorzitter: Mevrouw de minister, ook wij zijn niet gelukkig met de gang van zaken betreffende deze ministerieële besluiten. We vragen ons af op welk decreet u zich baseert om de zaak via een besluit zo fundamenteel te veranderen. We denken dat er een vorm van concurrentievervalsing ontstaat wanneer een privé-initiatiefnemer aan een OCMW of gemeente advies moet vragen terwijl beide zelf potentiële initiatiefnemers zijn. We hebben dit ook gezegd toen we het hadden over de buitenschoolse kinderopvang. Het kan niet dat een instelling scheidsrechter en partij wordt. We vragen ons dan ook af waarom dit in deze zaak plots wel als leidraad wordt genomen.

Zullen ook andere privé-initiatieven volledig buitenspel worden gezet? We denken dat deze regeling in strijd is met het subsidiariteitsprincipe, dat ervan uitgaat dat de overheid geen diensten moet aanbieden die de privé-sector ook kan organiseren. Er wordt nu aan een potentieel openbaar initiatief een vetorecht gegeven ten aanzien van de privé-initiatiefnemer.

Op basis van welke argumenten kan een gemeente of een OCMW een negatief advies afleveren aan een potentiële privé-initiatiefnemer en later zelf een aanvraag tot oprichting van een lokaal dienstencentrum indienen? Kunnen ze met andere woorden zeggen dat iets niet opportuun is en later voor zichzelf beslissen dat dit wel het geval is? Zoals u weet, vinden we dat privé-initiatieven in de hele welzijnssector een belangrijke plaats hebben. Als dit een voorbode is van wat nog moet komen, dan slaat ons de schrik om het hart.

Voorzitter

Moet een OCMW dat een lokaal dienstencentrum wil oprichten eveneens een gemotiveerd positief advies kunnen voorleggen van privé-initiatiefnemers van zo'n centrum in de regio? Waarschijnlijk niet. Het toont nog maar eens aan dat er met twee maten en twee gewichten wordt gemeten. Zal door het besluit het privé-initiatief in de lokale dienstencentra niet worden verdrongen? Mijn fractie is geen vragende partij voor dit besluit.

Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, blijkbaar moet ik de zaak toch nog eens uitleggen. Het parlement heeft een decreet over de thuiszorg goedgekeurd. Daarin werden de lokale dienstencentra opgenomen. Dit vormt dan ook meteen de decretale basis. Lokale dienstencentra zijn een van de instrumenten die in dat decreet staan.

Voor mijn tijd was er in een programmatie van alle thuiszorgcentra voorzien. Die bestond ook voor de lokale dienstencentra. Tot zo'n 2 jaar geleden kwamen de 193 centra bijna allemaal voort uit een initiatief van de OCMW's of gemeenten. Ze waren gegroeid uit de lokale besturen. Het geheel sloot perfect aan bij hetgeen in het kerntakendebat staat: zowel de gemeente als de Vlaamse overheid hebben een kerntaak ten opzichte van het ouderenbeleid. Men kan niet zeggen dat het ouderenbeleid alleen een taak is van de Vlaamse regering. Ook de lokale overheid moet haar verantwoordelijkheid opnemen.

In het vooruitzicht van de goedkeuring van het nieuwe ontwerp van woon- en zorgdecreet heb ik gezegd dat de lokale dienstencentra en de verdere uitbouw daarvan een absolute prioriteit zou moeten zijn in het ouderenbeleid. Ze zouden moeten zorgen voor een eerste opvang omdat de vereenzaming van ouderen in deze samenleving vaak de eerste kwaal is. Het is erg belangrijk dat er op lokaal niveau ontmoetingspunten bestaan waar ouderen terecht kunnen voor bijvoorbeeld een warme maaltijd.

Ik heb toen vastgesteld dat ook veel privé-organisaties geïnteresseerd zijn om lokale dienstencentra op te richten, onder andere omdat werd aangekondigd dat de subsidiëring systematisch zou worden verhoogd. In de eerste fase subsidieerde de Vlaamse overheid voor een bedrag van 500.000 frank. De rest werd betaald door de lokale overheid. We hebben dat bedrag eerst opgetrokken tot 800.000 frank en daarna tot 1 miljoen frank. Het wordt ook voor

de privé-sector interessant om een lokaal dienstencentrum uit te bouwen.

Ik heb daar niets op tegen. Ik heb echter willen vermijden dat er weer een verzuiling en concurrentie op het terrein zou ontstaan. De Vlaamse overheid moet de schaarse middelen waarover ze beschikt niet in eerste instantie besteden om een maximale dekking te hebben van 1 per 15.000. Het risico bestond dat er in een gemeente een blauw, rood, geel en openbaar lokaal dienstencentrum zou zijn. Een lokaal dienstencentrum moet openstaan voor alle organisaties, ook voor de sociaal-culturele ouderenorganisaties.

In afwachting van het definitieve woon- en zorgdecreet voor ouderen hebben we afspraken gemaakt met de gemeenten zodat er een maximale spreiding ontstaat. We hebben ook afgesproken dat de gemeenten advies verstrekken aan privé-initiatiefnemers.

De zaak wordt nu ongelooflijk opgeklopt en sommigen hebben het zelfs over discriminatie. Mevrouw Becq verwijst naar de vorige vraag, maar die heeft niets met deze zaak te maken. Elke initiatiefnemer kan immers worden gesubsidieerd, of het nu een VZW is of een openbare instelling. Een openbaar initiatief kan echter niet worden gesubsidieerd door de Nationale Loterij, een VZW wel. De discriminatie situeert zich dus op een heel ander vlak.

De verhalen dat de OCMW's en gemeenten in een soort verzuilingsstrijd tussen openbare en privé-instellingen nu hun macht zouden misbruiken om VZW's te beletten om lokale dienstencentra uit te bouwen, zijn volgens mij uit de lucht gegrepen. Mevrouw Becq beweert dat ze een aantal voorbeelden kan geven, maar tot vandaag heeft mijn administratie nog geen enkel negatief advies ontvangen van een OCMW of een gemeente.

OCMW's stoten de initiatieven voor ouderenzorg steeds meer af. Mevrouw Becq heeft me al vaak geïnterpelleerd over OCMW's die hun uren thuiszorg afstoten. Daar zijn voorbeelden van. Het gaat over afstoten van openbaar initiatief ten gunste van privé-instellingen. Ik geloof echt niet dat gemeenten en OCMW's nu massaal hun macht zullen misbruiken ten nadele van VZW's. Ik vrees dat spijkers op laag water worden gezocht.

De nietigverklaring van het ministerieel besluit van 24 juni 2002 omwille van een vormgebrek, waardoor dit besluit wordt geacht nooit te hebben bestaan, noopte ons tot het nemen van een nieuw mi-

Vogels

nisterieel besluit op 9 januari 2003 met hetzelfde opschrift. Het herneemt de bepalingen van het ministerieel besluit van 24 juni 2002, met de uitzondering dat het niet langer bepaalt welk orgaan van het OCMW het advies verleent.

Daarnaast bevat het een specifieke regeling voor erkenningsaanvragen voor lokale dienstencentra in gemeenten van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Over die aanvragen moet advies worden verstrekt door de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Behalve voor wat die laatste regeling betreft, die echt nieuw is, heeft het besluit terugwerkende kracht tot 13 juli 2002. Daardoor slaat het ook op alle erkenningsaanvragen die waren opgenomen in het nietig verklaarde besluit van 24 juni 2002. Over de tekst van het ministerieel besluit van 9 januari 2003 heeft de Raad van State advies uitgebracht. Dat advies werd gevolgd en het ministerieel besluit werd bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 16 januari 2003.

Mevrouw Becq, ondertussen werden vijf erkenningen en zes erkenningen met opschorting verleend. U zult merken dat er heel wat privé-initiatieven bij zijn. Erkend zijn de VZW Seniorencentrum van het Hageland uit Tienen, VZW Bejaardenzorg Maria-Middelares uit Moorslede, de gemeente Herk-de-stad, het OCMW van Sint-Pieters-Leeuw en het OCMW van Oostende.

De erkenningen met opschorting werden verleend aan het OCMW van Houthalen-Helchteren, de VZW Emmaüs uit Mechelen, de VZW Solidariteit voor het Gezin uit Gent, het OCMW van Brasschaat, het OCMW van Landen en de VZW Onafhankelijke Thuiszorg Verenigingen uit Willebroek.

Dit komt dus niet overeen met wat u laat uitschijnen. Ik herhaal dat de administratie nog geen enkel negatief advies heeft ontvangen van een college van burgemeester en schepenen of een OCMW. De administratie heeft evenmin weet van mogelijke weigeringen om advies te verlenen. Als u daar voorbeelden van kent, zou ik u willen vragen om ze door te spelen.

De regelgeving inzake thuiszorg voorziet momenteel inderdaad niet in een beroepsmogelijkheid in het geval van een ongunstig advies. Met de sector werd afgesproken dat dit wel zal worden geregeld in het woon- en zorgdecreet. Het advies kan uiteraard door de toezichthoudende overheden worden aangevochten in het licht van het algemeen administratief toezicht. Uiteraard behoort ook een be-

roep tot nietigverklaring of een vordering tot schorsing voor de Raad van State tot de mogelijkheden.

Ik denk echt dat spijkers op laag water worden gezocht. We doen hier in Brussel soms alsof nog steeds oorlogen worden uitgevochten tussen de openbare sector en de privé-sector. Gelukkig vormen dergelijke oorlogen de absolute uitzondering. In de meeste gemeenten verloopt alles vlot. De erkenningen bewijzen dat. Ik herhaal dat ik eerder de indruk krijg dat de OCMW's hun eigen dienstverlening afstoten in plaats van met nieuwe diensten te starten. De enige bedoeling van dit besluit is een maximale spreiding. Daartoe zorgen we ervoor dat er 1 lokaal dienstencentrum komt per 15.000 inwoners en voor de garantie dat die centra opstaan voor de hele gemeenschap. We mogen niet opnieuw een verzuiling installeren, want die is onbetaalbaar.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de minister, ik kan goed in uw spreidingscriterium komen, maar er zijn veel manieren om een goede spreiding te bereiken.

Ik heb nooit het woord 'verzuiling' gebruikt. Ik heb het alleen maar gehad over de ruimte en over een regelgeving. Ik krijg de indruk dat u de twee groepen uit de sector tegen elkaar wilt opzetten. (*Opmerkingen van minister Mieke Vogels*)

Dat doet u wel : u neemt deze maatregel en confronteert de sector er plots mee, zonder vooraf informatie te verstrekken. U doet het pas nadat ik er vragen over heb gesteld. De verzuiling komt niet van ons, maar van u.

U verwijst naar het kerntakendebat over de OCMW's. Ik wist niet dat het al afgerond was. U ziet dit als een kerntaak van het OCMW, maar dat betekent niet dat het exclusief de taak wordt voor het OCMW. Er is in het debat niet gesteld dat een kerntaak betekent dat er maar één is die die taak kan doen of er iets over te zeggen heeft. Nochtans beweert u dat.

Ik betreur nog steeds dat u niet hebt voorzien in een of andere mogelijkheid tot verweer. Op dit moment heeft een lokaal dienstencentrum dat van start zou willen gaan, maar geconfronteerd wordt met een gemeente die niet antwoordt, geen enkel verweer. (*Opmerkingen van minister Mieke Vogels*)

Becq

We kunnen het niet altijd de gemeente ten kwade duiden, want ze horen het soms in Keulen donderen. Ze geven dan ook geen advies. (*Opmerkingen van minister Mieke Vogels*)

Er zijn gemeenten die geen advies geven. Het gevolg is een patstelling. Intussen wordt er al een halfjaar of een jaar gewacht om een lokaal dienstencentrum te kunnen openen.

Minister Mieke Vogels : Ik zal persoonlijk met die gemeenten contact opnemen om de omzendbrief toe te lichten.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de minister, om rechtszekerheid te creëren moet u een algemene regel formuleren. U klaagt het dienstbetoon aan, maar nu wilt u het zelf met een ministerieel kabinet organiseren omdat een lokaal dienstencentrum met het probleem kampt dat de gemeente niet antwoordt. Het is me om een ernstige beroepsprocedure te doen. Bij dit ene initiatief hebben ze het geluk dat ik het weet, maar anderen hebben dat geluk niet. Dat is toch geen systeem van rechtsgelelijkheid ?

Ik heb moeite met het principe, en ik ben blij dat ik daar niet alleen in sta. Als u het wat moeilijk krijgt, begint u met het woord verzuiling te schermen, maar daar gaat het niet om. De vraag is of andere initiatieven een kans krijgen en een beroepsmogelijkheid hebben, bijvoorbeeld als een rusthuis centraal in een gemeente ligt en ze daar een lokaal dienstencentrum willen inrichten.

Ten slotte, mevrouw de minister, zou ik graag ook schriftelijk de cijfergegevens van u ontvangen.

Minister Mieke Vogels : Omdat u het zo mooi vraagt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking, over initiatieven buitenschoolse kinderopvang

Vraag om uitleg van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking, over de acties 'Kinderen in de kou' van de IBO's

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van mevrouw Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking, over initiatieven buitenschoolse kinderopvang, en van mevrouw Van Den Heuvel tot minister Vogels, over de acties 'Kinderen in de kou' van de IBO's.

Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de voorzitter, collega's, enkele initiatieven voor buitenschoolse opvang hebben zich tot de minister gericht. Ik heb een brief gekregen van de gemeente Opwijk die met een initiatief voor buitenschoolse opvang wilde beginnen en daar de nodige investeringen voor had gedaan. Dat vereist lokaal overleg en investeringen. De gemeente werd echter geconfronteerd, niet met een weigering, maar met de vraag, hoewel er een erkenning als IBO kon worden versprekt, te willen verzaken aan subsidies.

Daar vielen de initiatiefnemers van achterover. Ze hebben heel de weg afgelegd, de procedure gevolgd, gezocht naar investeringen voor een gebouw en om aan de criteria te kunnen voldoen, maar nu staan ze in de kou. Het was me al opgevallen in de kranten, en ik kreeg zelf ook signalen van gemeente- en OCMW-raadsleden, dat ze met zo'n initiatief wilden beginnen maar daar niet in werden gesteund. Er zou zelfs geen geld meer voor zijn.

Mevrouw de minister, eigenlijk wisten we dat al, want we konden het in de begroting al vaststellen.

Becq

Bij het begin van deze regeerperiode ijverde u voor tienduizend extra plaatsen in de reguliere opvang en wilde u ook zorgen voor de buitenschoolse kinderopvang. U hebt zowel bij de beleidsbrief over de gewone kinderopvang als bij die over de buitenschoolse kinderopvang gezegd dat u voor een programmatie en voor goede criteria zou zorgen om initiatieven voor buitenschoolse kinderopvang mogelijk te maken a rato van zowat duizend opvangplaatsen per jaar. Gemeenten en initiatiefnemers zouden daartoe gesteund worden.

Bij de bespreking van de beleidsbrief buitenschoolse kinderopvang hebben we de kritiek geformuleerd dat het allemaal nog te weinig concreet was. Het was voor de privé-initiatieven, gemeentelijke initiatieven en OCMW-initiatieven helemaal niet duidelijk welke richting het beleid zou uitgaan, zodat ze het ook moeilijk hadden hun strategie verder te ontwikkelen of om zelfs maar zeker te zijn dat ze zouden kunnen beginnen en verder groeien. Of het nu gaat om een privé-initiatief of een openbaar initiatief, de ideeën van vandaag zijn morgen nog niet meteen uitgevoerd. Er is vaak een lange weg te gaan.

Tijdens het afleggen van die weg worden de initiatiefnemers echter alweer geconfronteerd met een andere regelgeving, of zelfs met een bocht van 180 graden. Waar blijft de rechtszekerheid dan om verder te kunnen gaan op de ingeslagen weg? Als men aan een andere weg denkt, bedenk die dan voor de toekomst. Bedenk die echter niet voor het verleden, want dat creëert ongelooflijk veel onzekerheid.

Ik heb hier een krantenartikel bij me dat ik vandaag nog heb gelezen. Ik citeer even de grote titel: 'Succes buitenschoolse opvang wordt duur betaald.' Op het einde van dat artikel lees ik dan dat veel IBO's geen dossiers meer indienen, waardoor het kabinet binnenkort wellicht foutief besluit dat de nood niet meer bestaat.

Dat is inderdaad een beetje het risico, samen met heel de problematiek van het personeel. Daar hebben we het vroeger ook al over gehad. U zou bepaalde stappen zetten, maar ik denk niet dat er ondertussen concreet al iets is gebeurd.

Hoe het ook zij, dat is dus ook de vrees. Er wordt terecht beklemtoond dat er nood is aan initiatieven inzake buitenschoolse opvang. Dan zijn er een aantal initiatiefnemers die daarmee een lange weg gegaan zijn. Die worden dan echter nog geconfron-

teerd met andere beslissingen, waarbij gezegd wordt: 'Nee, geen subsidiëring, en dan kunnen we ervoor zorgen dat u erkend wordt.'

Mevrouw de minister, om hoeveel gemeenten en initiatieven gaat het? Zelf heb ik vernomen dat het er heel veel zijn. Voor degenen die van plan zijn om een dossier in te dienen of die een dossier ingediend hebben, zou het gaan om ongeveer 4.000 kinderplaatsen en meer dan 100 aanvragen. Voor degenen die echt officieel zijn ingediend, gaat het om 2.000 of 3.000 plaatsen en ongeveer 80 aanvragen. U zult me zeker wel kunnen zeggen of deze cijfers kloppen.

Het blijkt werkelijk zo te zijn dat aan initiatiefnemers wordt gezegd: 'Als u afziet van subsidiëring, dan zullen we u erkennen.' Dan heb ik dus echt wel zware bedenkingen bij zo'n reglementering. Ofwel is dat een reglementering die inhoudt dat men erkend wordt; ofwel is dat een reglementering die inhoudt dat men gesubsidieerd wordt nadat men erkend is. Als er echter wordt gesteld dat er pas een erkenning kan komen nadat men gezegd heeft dat men geen subsidiëring wil, dan vraag ik me toch echt af waar we naartoe gaan. Mevrouw de minister, daarom vraag ik u concreet of het echt zo is dat men dergelijke dingen vraagt aan initiatiefnemers.

Een andere vraag is op welk moment gemeenten verwittigd werden van het feit dat deze regering het geweer van schouder veranderde. Wat zijn dan de concrete perspectieven die aan initiatiefnemers geboden worden? Het is heel interessant om verwittigd te worden vanuit de overheid dat men de procedure of het systeem aan het veranderen is, maar als men ondertussen al een jaar of anderhalf jaar bezig is om na heel veel aarzelingen een initiatief op gang te zetten, dan is men pas op het laatste moment verwittigd.

Een volgende vraag is welke mogelijkheden er dan nog zijn voor gemeenten of privé-initiatiefnemers om initiatieven buitenschoolse opvang te ontwikkelen en daarvoor de nodige ondersteuning te vinden. Er is ook sprake van criteria die gehanteerd worden. Gaat het dan om de lijst van de blinde vlekken die bestaat voor de reguliere opvang? Komt er een andere lijst? Op grond van welke criteria is dat dan? Of moeten we daar ook op wachten en blijven de initiatiefnemers zolang in de onzekerheid? Op welke wijze kunnen ouders een antwoord krijgen op hun vragen naar mogelijkheden voor buitenschoolse kinderopvang?

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, uiteraard wisten we al tijdens de begrotingsbesprekingen dat er voor 2003 niet in nieuwe middelen zou worden voorzien voor de uitbouw van de IBO's. Toch denk ik dat het nodig is dat we er nog eens bij stilstaan, omdat de bestaande initiatieven met een aantal problemen worden geconfronteerd.

Ze hebben daarvoor ook actie gevoerd onder de noemer 'Kinderen in de kou'. U hebt ze ontvangen, als ik me niet vergis. Een groep van 113 gemeenten zou een afvaardiging hebben gestuurd, zowel naar minister Landuyt als naar u, om erop aan te dringen meer geld voor de IBO-sector vrij te maken. Er zou naar verluidt een aanvraag zijn voor een uitbreiding van ongeveer 4.400 extra IBO-plaatsen. Dat zou neerkomen op een benodigd extra bedrag van ongeveer 5 miljoen euro. Dat is wat we lezen.

Het is inderdaad een feit dat we in de begroting 2003 niet in nieuwe middelen hebben voorzien. We hebben dat goedgekeurd. Dat zorgt er echter wel voor dat een aantal gemeenten wat in de problemen zitten, al was het maar om hun toekomst te plannen en om een goed beleid te kunnen voeren. Ze worden dus geconfronteerd met het vooruitzicht om dit jaar geen subsidies te krijgen.

We zouden ze kunnen opsommen, maar ze komen echt van overal. Het is dus echt algemeen verspreid. Blijkbaar is het zo dat er investeringen zijn gebeurd waarvan men nu ineens vaststelt dat die toch niet worden gesubsidieerd. Daarnaast zijn er ook problemen in de zin dat een aantal initiatieven kampen met overbezetting, daar een uitbreiding voor aanvragen, die dan niet krijgen, en dus eigenlijk ook in de problemen komen met Kind en Gezin om in orde te zijn met al hun voorwaarden waarbinnen ze moeten werken.

Dan kom ik ook bij het punt dat mevrouw Becq heeft aangehaald. Op dit moment zouden er initiatieven zijn die enkel een erkenning aanvragen bij Kind en Gezin en dan inderdaad worden uitgenodigd om schriftelijk af te zien van subsidies op dit moment maar ook in de toekomst. Dat komt ons dus ter ore. Ik wil mijn vragen hierover als volgt formuleren.

Klopt de werkwijze van Kind en Gezin dat er enkel een erkenning wordt afgeleverd als de initiatiefnemer schriftelijk afziet van subsidiëring, en onder-

schrijft u die werkwijze ? Wat is daarachter de politieke lijn ?

Mijn volgende vraag is belangrijk in het kader van rechtszekerheid en van de lokale autonomie : welke perspectieven zijn er voor de IBO's ? Hoe moeten de lokale overheden hun beleid afstemmen in de toekomst ? Men voert immers geen beleid jaar na jaar. Volgens de kranten zou u gezegd hebben dat de IBO's op termijn onbetaalbaar worden en dus ook geen perspectief meer hebben. Als dat inderdaad de lijn zou zijn, dan wordt het tijd dat hierover duidelijk wordt gecommuniceerd, willen we op een ordentelijke manier omgaan met de plaatselijke besturen.

De voorzitter : De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts : De vraag om af te zien van subsidiëring in ruil voor erkenning is blijkbaar gesteld. Het is een perverse vraag voor mensen die bezig zijn met kinderopvang en dan met probleem-dossiers komen te zitten.

Een tiental gemeenten zit bij de zogenaamde 'vergeten' dossiers van Kind en Gezin. Ik wil de problematiek hier niet uit de doeken doen. Bij het bezoek op uw kabinet en op dat van minister Landuyt is er reeds de aandacht op gevestigd. Die vergeten dossiers slepen een heel verleden mee en zorgen voor te weinig erkende plaatsen. Er zijn een aantal erkende plaatsen, en er zijn er nog veel meer die nog niet erkend zijn omdat ze bij die vergeten dossiers zijn en een tweetal jaar hebben 'rondgezworven'.

Ondertussen is er in die opvang nog een grotere capaciteit gekomen. Aangezien men het eerste deel al niet meer in orde krijgt, zit de overige capaciteit volledig vast met de erkenning en de subsidiëring. Als diezelfde initiatieven dan nog eens een schrijven ontvangen met de mededeling dat fase twee kan worden goedgekeurd als ze afzien van verdere subsidies, vind ik dat pervers. Daar kunnen de verschillende OCMW's quasi niet op antwoorden.

Anderzijds was het al langer geweten dat er niet onmiddellijk nieuwe middelen zouden worden vrijgegeven. Toch is nog een aantal OCMW's met de ogen toe in grote initiatieven gestapt. We moeten correct zijn : niet elk verhaal is hetzelfde. Er zijn OCMW's die al jarenlang personeel op die diensten hebben en dat volledig betalen, terwijl andere gemeenten vrezen dat ze volgend jaar één persoon zelf zullen moeten betalen. Er is een grote discrepantie tussen de verschillende dossiers.

Gysbrechts

Heel wat gemeenten zijn te vlug in grote infrastructuurwerken gestapt op een moment dat men wel kan vinden dat er middelen voor moeten worden vrijgemaakt. Een goed bestuur veronderstelt echter dat, als men weet dat die middelen er nog niet zijn en men dan toch begint aan grote werken, dit grotendeels op eigen risico gebeurt. Dan kan men nu nog wel verder ijveren voor middelen, maar men moet niet zeggen dat men is beetgenomen.

Het is van belang dit als belangrijk punt mee te nemen bij toekomstige begrotingsbesprekingen en -controles. Het zal in de toekomst vooral gaan om de middelen en het besteden ervan.

Ik heb nog een kleine bedenking over de blinde vlekken. Die zijn voornamelijk gebaseerd op de ligging van de gemeenten en het aantal inwoners. Ik mis hierbij echter dat er niet altijd wordt gekeken naar de specifieke situatie van de gemeenten. Bijvoorbeeld de ligging in de nabijheid van een groot bedrijf, eventueel in een naburige gemeente, kan een grote impact hebben op de kinderopvang.

De voorzitter : De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine : Ik heb een algemene vraag ingediend over kinderopvang. Kan ik het hier vandaag over hebben ?

De voorzitter : De vraag zoals u ze hebt gesteld, is onontvankelijk. De dingen die u vraagt, hebben we in deze commissie bijna wekelijks opgevolgd. U moet de antwoorden eens nalezen. Als u de concrete cijfers wilt kennen, moet u daarover een schriftelijke vraag indienen. U kan nu wel aansluiten over de buitenschoolse kinderopvang.

De heer Chokri Mahassine : Ik had graag de cijfers gekend van arbeidsplaatsen en opvang in de buitenschoolse kinderopvang van 2000, 2001 en 2002.

Ik wist niet dat mijn vraag onontvankelijk werd verklaard. Men zou me toch ten minste moeten verwittigen.

De voorzitter : Mijnheer Mahassine, u zult zeker een brief ontvangen over het feit dat uw vraag onontvankelijk is verklaard.

Tijdens de begrotingsbespreking hebben we uitgebreid aandacht besteed aan de buitenschoolse kinderopvang. We wisten toen inderdaad dat er geen

nieuwe middelen waren voor 2003. We hebben ook de beleidsbrief van minister Vogels besproken en geconcludeerd dat de implementatie van het IBO-spoor in heel Vlaanderen in de toekomst onbetaalbaar is.

Ik vind niet dat de loskoppeling van erkenning en subsidiëring door Kind en Gezin moet worden ingevoerd via een brief, maar ze staat wel in het regeerakkoord. De erkende diensten staan garant voor kwaliteit, maar principieel moet een erkenning niet ook automatisch tot subsidies leiden.

Er worden andere mogelijkheden van buitenschoolse kinderopvang bekeken. In de context van het ontwerp van werkgelegenheidsakkoord is blijkbaar wel afgesproken om 1000 IBO-plaatsen te realiseren. We moeten dan voorzichtig zijn en er veel duidelijker over communiceren. Indien we dat niet doen, zullen we problemen krijgen om ons te verantwoorden, zullen er conflicten ontstaan en zullen we worden overspoeld door massa's vragen.

Ik begrijp niet goed hoe het zit met die 1000 IBO-plaatsen, maar ik vernam dat er behalve die 1000 plaatsen nog eens 750 zouden bijkomen in 2003. Ik vrees dat we evolueren naar een onmogelijke situatie die niemand nog zal begrijpen en die wij ook niet meer zullen kunnen duiden.

Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, collega's, de kinderopvang staat hier bijna wekelijks op de agenda, en zoals iedereen wel weet, zijn de IBO's een creatie van de sociale partners. Daarom wordt het IBO-spoor onderstreept in het ontwerp van werkgelegenheidsakkoord.

De financiering van de IBO's gebeurde via het FCUD en het Weerwerksysteem. Op het ogenblik dat er sprake was van een echt succes bij de lokale besturen en er heel wat initiatieven werden genomen, bleek dat de FCUD-bron en de Weerwerkbron waren opgedroogd.

We hebben altijd gezegd dat we in Vlaanderen de verantwoordelijkheid wilden nemen voor de buitenschoolse kinderopvang en dat we de IBO's een eigen plaats willen geven. Sinds het begin van 2000 hebben we ongeveer 6.000 IBO-plaatsen bij gecreëerd. Nu worden er slechts 1000 extra plaatsen per jaar gevraagd.

De Vlaamse regering heeft de verwachtingen die ze creëerde, ook ingelost. Er is immers nooit gesproken over een IBO-financiering via de Vlaamse

Vogels

Welzijnsbegroting. Die mogelijkheid is in 2001 wel enigszins gecreëerd.

Ik ben het er niet mee eens dat gemeenten nu pas vaststellen dat er geen middelen meer zijn, want er is wel degelijk communicatie geweest. Het is echter gemakkelijk om zich als onwetend voor te doen. Gemeenten hebben ook hun verantwoordelijkheid en moeten de Vlaamse overheid niet met de vinger wijzen. Op dit ogenblik overdrijven ze.

Momenteel zijn er 85 aanvragen voor de oprichting van IBO's of voor de uitbreiding van bestaande IBO's. Het gaat om 2.856 plaatsen. Die 85 dossiers zijn sinds eind 2001 ingediend. Voor 11 van deze dossiers zijn Weerwerkers ter beschikking gesteld. Voor de overige dossiers zijn er geen Weerwerk-middelen en geen subsidies van Kind en Gezin. Van die 85 dossiers werden er 8 ingediend door een OCMW, 48 door een gemeentebestuur en 29 door een VZW.

Er wordt aan de initiatiefnemers niet gevraagd om af te zien van subsidiëring in ruil voor erkenning. In november 2002 stuurde Kind en Gezin een brief naar alle colleges van burgemeester en schepenen, naar alle OCMW-voorzitters, naar alle voorzitters van het lokaal overleg en naar de partnerorganisaties. In die brief stond duidelijk dat de raad van bestuur van Kind en Gezin omwille van de budgettaire situatie bijzonder omzichtig te werk zal gaan bij het toekennen van principiële akkoorden. Ik zal een passage uit die brief citeren. 'Een organiserend bestuur kan er evenwel, ondanks het ontbreken van Kind en Gezin-subsidies en van Weerwerkges-copremies, toch voor opteren een IBO-werking op te starten of uit te breiden. In deze context kan de Raad van Bestuur van Kind en Gezin uitzonderlijk overwogen toch een principiële akkoord toe te kennen omwille van de homogeniteit van een dossier. De mogelijkheid om een beroep te doen op andere, externe subsidiekanalen kan ook een aanleiding daartoe zijn. Zeker bij een verhuizing met behoud van capaciteit wordt een nieuw principiële akkoord toegekend. Voor nieuwe plaatsen kan enkel en uitzonderlijk een principiële akkoord overwogen worden, mits het organiserend bestuur zelf instaat voor de financiering en realisatie. Deze uitzonderlijke principiële akkoorden vallen ook buiten de programmatie en daarom kan een eventuele latere Kind en Gezin-subsidie niet worden gegarandeerd. Elk dossier zal apart worden geëvalueerd.'

We vragen niemand af te zien van subsidies in ruil voor een erkenning, we zeggen enkel dat wie een erkenning wil, moet beseffen dat hij zelf voor de financiering zal moeten instaan. We hebben de initiatiefnemers duidelijk meegedeeld dat IBO's enkel zullen worden erkend indien ze aan zeer specifieke voorwaarden voldoen. De raad van bestuur zal hier zeer omzichtig mee omspringen.

Indien de initiatiefnemers bereid zijn om de kosten te dragen, kan hun initiatief eventueel worden erkend. Deze erkenning kan evenwel niet als een voorafname op een komende programmatie worden beschouwd. Wat dit betreft, heeft de Vlaamse overheid op een eerlijke en duidelijke manier met de lokale besturen gecommuniceerd.

Ik hoor nog steeds beweren dat de geldkraan wordt dichtgedraaid. Dit klopt niet : de kraan wordt niet dichtgedraaid, hij wordt gewoon niet verder opengedraaid. Er wordt niet op de IBO's bespaard. Er worden geen IBO's afgeschaft of gesloten.

De voor 2003 voorziene standstill kan na de begrotingscontrole misschien worden doorbroken. Momenteel hebben we er evenwel voor gekozen om de schaarse beschikbare middelen aan andere prioriteiten in de welzijnssector te besteden. Ik denk hierbij in eerste instantie aan de wachtlijsten in de gehandicaptenzorg.

Kind en Gezin heeft alle betrokkenen op een volledige en een correcte manier geïnformeerd. Er is hierover herhaaldelijk overleg met de VVSG gepleegd. Ik heb echter de indruk dat de VVSG bepaalde zaken niet wil begrijpen. Zelfs na al die overlegvergaderingen blijft de VVSG verkeerde berichten verspreiden. Dit lijkt me een teken van onwil.

De Vlaamse regering heeft het geweer nooit van schouder veranderd. De daarnet aangehaalde groeicijfers tonen aan dat de IBO's nog steeds een plaats in het Vlaams beleid hebben. We willen de organische groei van de IBO's in een geprogrammeerd verband plaatsen.

De gemeenten zijn hiervan stapsgewijs op de hoogte gebracht. In juni 2002 heeft elk lokaal overlegplatform de beleidsbrief Buitenschoolse Kinderopvang ontvangen. De geprogrammeerde groei van de IBO's is een van de concrete beleidsdoelstellingen die in de beleidsbrief zijn opgenomen.

Op 24 juli 2002 heeft Kind en Gezin, door middel van een interne omzendbrief aan de provinciale af-

Vogels

delingshoofden, de provinciale verantwoordelijken voor het lokaal overleg, de inspecteurs en de dossierbeheerders, richtlijnen verspreid waarin de situatie duidelijk wordt geschetst en op basis waarvan de communicatie met het werkveld moet worden gevoerd.

De centrale stelling van deze omzendbrief luidt dat 'nu concrete verwachtingen creëren met betrekking tot individuele dossiers niet kan.' Alle geadresseerden krijgen de opdracht om dit duidelijk aan iedereen mee te delen die vragen over het opstarten van een IBO stelt.

Ik heb daarnet ook al een brief van november 2002 geciteerd. Al deze citaten bewijzen dat er wel degelijk met de gemeentebesturen, met de lokale overlegfora en met de potentiële initiatiefnemers is gecommuniceerd.

De middelen die de gemeenten of de privé-initiatiefnemers nog zullen krijgen, zijn afhankelijk van de budgettaire middelen die eventueel in 2003 nog beschikbaar blijken te zijn. De toekenning van die middelen zal aan een programmatie worden verbonden.

Het Vlaams Werkgelegenheidsakkoord deelt expliciet mijn bekommernis om de IBO-sector op een geprogrammeerde wijze verder te laten groeien. Er is duidelijk om 1000 bijkomende plaatsen gevraagd. In het kader van de beleidsbrief Buitenschoolse Kinderopvang (BKO) is er een impliciet akkoord om deze vraag door middel van een meer-sporenbeleid op te vangen. Op die manier zouden we kunnen afstappen van de idee dat elke vorm van BKO door een IBO moet worden gerealiseerd.

De concrete aanpak van de geprogrammeerde groei is tot op heden niet gefinaliseerd. Kind en Gezin werkt aan de uitvoering van de beleidsbrief Buitenschoolse Kinderopvang. Dit systeem zal niet identiek zijn aan het systeem dat voor de kinderdagverblijven en de diensten voor opvanggezinnen geldt. We willen meer rekening houden met de complexe realiteit van bepaalde steden en gemeenten die met betrekking tot onderwijs en tewerkstelling een zekere aanzuigfunctie hebben.

Het BKO-aanbod beperkt zich niet tot het aanbod in de IBO's. Ouders maken gebruik van diverse opvangkanalen. Het lijkt me dan ook bijzonder zinvol om het aanbod in het jeugdwerk, in het onderwijs, in de reguliere opvangvoorzieningen en in de IBO's op lokaal vlak verder op elkaar af te stem-

men. In een aantal gemeenten lopen trouwens experimenten om het lokaal overleg uit te breiden.

Dit is de stand van zaken. De initiatiefnemers zijn al een hele tijd op de hoogte van het feit dat ze dit jaar niet op bijkomende Vlaamse middelen moeten rekenen. Het is zeker niet de bedoeling om het IBO-systeem op termijn volledig droog te leggen. Zoals in de beleidsbrief Buitenschoolse Kinderopvang te lezen staat, moet het systeem gewoon beter worden geïntegreerd.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de minister, ik weet nog steeds niet wat ik de initiatiefnemers en de gemeentebesturen moet vertellen. Ze hebben eigenlijk geen enkel perspectief. Hoewel de kraan niet dicht is, komt er geen water meer uit.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw Becq, dit geldt voor heel wat initiatieven in onze sector.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de minister, ik weet niet welke plannen er nog kunnen worden gemaakt. We zullen in een programmatorisch kader terecht komen, waarvan we nog niet weten welke de uitkomst of de parameters zullen zijn. U hebt in 2002 verwittigd, maar u hebt niet gezegd welke mogelijkheden er zullen komen. Opwijk zegt dat het in 2001 een formele goedkeuring heeft gekregen voor een IBO. De Vlaamse overheid heeft in 2001 gezegd dat ze mee zou instaan voor de buitenschoolse kinderopvang. Het is dan toch normaal dat Opwijk verwacht dat zijn dossier volledig wordt goedgekeurd en erkend.

Mevrouw de minister, u kunt geen initiatieven nemen als u geen zekerheid hebt over de toekomst. Met dit antwoord geeft u die zekerheid niet.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw Becq, de lokale besturen hebben ook een verantwoordelijkheid, en een opdracht inzake kinderopvang. Het is niet omdat de Vlaamse overheid op een bepaald moment onvoldoende middelen heeft, dat de lokale besturen zich volledig ondergeschikt moeten opstellen.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mevrouw de minister, uit uw antwoord blijkt wat er aan de hand is. U wilt 1.000 bijkomende plaatsen creëren op het

Van Den Heuvel

IBO-spoor. Ik vraag me af hoe de lokale overheden daarop kunnen inspelen ? Op welke manier kunnen ze te weten komen of ze recht hebben op extra betaalde plaatsen ? De regelgeving over de beperkte extra plaatsen moet voor de lokale overheden toch duidelijk zijn.

Minister Mieke Vogels : De programmatie wordt volledig uitgewerkt. Er bestaan programma's voor alle vormen van kinderopvang. U doet alsof dit onheus beleid is, maar lokale besturen of VZW's die een initiatief willen nemen voor een kinderdagverblijf, zijn afhankelijk van de bestaande programma's. Ze weten hoe groot de kans is dat ze in aanmerking komen, maar dat dit afhangt van de middelen die in een bepaald jaar ter beschikking staan. Dat is voor elke initiatiefnemer zo. Daarom werken we met voorafgaande erkenningen. Misschien

moeten de IBO's ook werken met voorafgaande erkenningen.

Ik wil erop wijzen dat ik dit als een koekoeksei in mijn nest heb gevonden. Dit spoor is getrokken op initiatief van werkgevers en werknemers. We moeten dat nu proberen te integreren in een Vlaams beleid kinderopvang.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de minister, u wist bij uw aantreden dat de middelen van het FCUD zouden opdrogen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.53 uur.*
